

Arbeidsfriheden. Men skøndt vi ere gaaede med til Lovforslagets Affattelse med Hensyn til Arbeidsfriheden paa den Maade, som ffet er, er der et andet Punkt, hvor vi ikke have kunnet gjøre det. Der har oprindelig og bestandig været en Bestemmelse i Lovforslaget, i al den Tid det har været foreslagt her i Thinget igjennem mig, om Valgdagens Frihed, og den har Mindretallet ikke kunnet gaa med til at faae ud af Lovforslaget. Det er Mindretallets Mening, at Valgdagen har en overordentlig Betydning som Fridag for den almindelige Del af Befolkningen, og naar den ærede Ordfører bemærkede, at man hverken af formelle eller reelle Grunde kunde gaa med til det, skal jeg kun bemærke, at det forekommer mig at naar man i denne Helligdagslov har kunnet gaa med til Grundlovsdagen, som jo vist i Grunden heller ikke hører hjemme her, hvis man vil gaa ud fra, at Valgdagen ikke hører hjemme her, saa synes jeg, at man formelt godt kunde have gaaet med til Valgdagen som Fridag. Og med Hensyn til de reelle Grunde, som den ærede Ordfører omtalte, at det ikke vilde være behageligt for de Handlende og deres Kunder, at der ikke er Frihed til at handle paa Valgdagen, da tror jeg ikke, at det kan gaa, at vi absolut se alene paa Behageligheden for de Handlende og deres Kunder; det gjælder om ved Lov at træffe en saadan Bestemmelse, som kan blive til Bessyttelse for dem i Samfundet, som trænge til Bessyttelse, og som Loven vedrører. Det er da efter min Mening de ubeligst stillede Arbeidere, som vilde faae Fritid efter denne Lov om Helligdagen; de vilde faae det Valgdagen, og jeg tror det vil have meget stor Betydning, at Fabriksarbeidet bliver standset paa Valgdagen, saa at Fabriksarbejderne kunne komme til at udøve deres Valgret. Jeg ser meget godt, at for andre Arbeideres Vedkommende vil det maasse ikke have saa overordentlig stor Betydning i Byerne og paa Landet; men for Fabriksarbeidernes Vedkommende er jeg overbevist om, at mange vilde være os taknemmelige for, at vi gjorde Valgdagen til Fridag. Hvad nu angaar den omtvistede nye Paragraf, ville jo ærede Medlemmer erindre, hvad ogsaa af Ordføreren blev udtalt, at hver Gang vi have diskuteret dette Lovforslag her i Thinget, er der fra mange Sider blevet gjort gjældende, at naar Arbejderne fik mere Frihed om Søndagen, vilde de muligvis benytte denne Frihed daarligt, de vilde gaa paa Bærtshuse og i det Hele taget anvende Tiden paa en Maade, som de vilde være lidet vel tjente med; jeg har da altid

ligesaa vel som de, der staa paa samme Standpunkt som jeg, gjort gjældende, at Naand i Naand med denne Reform burde helst gaa en Bestemmelse om eller en Bestræbelse for at skaffe Arbejderne bedre Forlystelser end dem, der nu tilbydes dem, og der er nu kommet et Moment op i Tiden, hvorved det er blevet Udvælget bekiendt, at man ikke var utilbøielig til at tage Initiativet til at saadanne Udspreddelser, som virkelig ere sunde og gode efter vor Formening, kunde blive Arbejderne til Del i den forøgede Fritid, som de vilde faae, og vi mente da, at det var rigtig, med det samme Helligdagsloven var under Behandling, at tage det op i Loven. Forskjellen mellem Flertallet og Mindretallet paa dette Punkt er jo dette, at Flertallet vil indskrænke sig til at give Justitsministeren en Bemyndigelse til at lade saadanne Forlystelser eller lignende Ting foregaa efter Kl. 1, som nu omtales i Flertallets Udvælgelsesforslag. De kunne maasse sige til os, at naar vi gaa med til at give Indenrigsministeren og dels ogsaa Politiet Dispensationsret overfor Arbeidsfriheden, skulde vi ogsaa kunne gaa med til at give Justitsministeren Dispensationsret overfor dette Forhold. Men for det Første er det jo saaledes med disse Sager, som Ordføreren meget rigtig bemærkede, at med Hensyn til Arbeidsfriheden vil det jo blive almindelige Undtagelser indenfor alle Forretninger i samme Branche, men med Hensyn til Dispensationsretten fra denne Bestemmelse, her er Tale om med Hensyn til Forlystelser, dramatiske Forestillinger og lignende Ting, er det i og for sig noget ganske Andet. Her paalægges det ikke Ministeren at give almindelige Bestemmelser, der foreskrives ikke nogen Regel, som skal være almindelig. Man vil altsaa her se, at der let kan komme ind paa Vilkaarlighedens Omraade. Vi ønskede derfor, at der skulde være bestemte Regler, at det skulde være Reglen, at saadanne dramatiske Forestillinger, Forlystelser og offentlige Forsamlinger skulde være tilladte for Alle, for at ikke Vilkaarligheden skulde komme til at spille nogen Rolle, saaledes at dramatiske Forestillinger, Forlystelser og offentlige Forsamlinger bleve tilladte for en Del af Befolkningen, medens maasse en Minister, som saae med mindre velvillige Øine paa andre Dele af Befolkningen, ikke vilde gaa ind paa at give dem samme Ret. Vi have derfor ikke kunnet se rettere end, at naar der skulde træffes en saadan Bestemmelse i Loven, maatte det være en Regel, som gjaldt alle uden Undtagelse, saaledes at man her paa dette Omraade udelukkede Vilkaarligheden.